

УДК 330.322.1(477)

DOI: 10.31891/2307-5740-2018-264-6(1)-76-83

ВІТЮК А. В.

Вінницький національний технічний університет

ФОРМУВАННЯ МОДЕЛІ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНВЕСТИВАННЯ ПІДПРИЄМСТВ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО МАШИНОБУДУВАННЯ

Проаналізовано основні фактори, що впливають на формування фінансового забезпечення інвестування. Розроблено економетричну модель, яка відображає залежність забезпечення інвестиційними ресурсами від організаційних (як результат – рентабельність діяльності підприємства), інституційних (рівень інфляції) та фінансових (облікова ставка НБУ) факторів. Досліджено фактори впливу на обсяги банківського кредитування. Сформовано структурно-логічну модель фінансового забезпечення інвестування підприємств сільськогосподарського машинобудування. Виявлено залежність між обсягами банківського кредитування та рентабельністю підприємств, між обсягами банківського кредитування і рівнем інфляції. Пояснено сутність і переваги запропонованої моделі фінансового забезпечення. Розкрито реальні умови швидкого повернення кредитних ресурсів. Розроблено алгоритм дій підприємства у разі зміни основних факторів впливу на фінансове забезпечення інвестування підприємства.

Ключові слова: фінансове забезпечення, інвестування, рентабельність, інфляція, облікова ставка.

VITYUK A.

Vinnytsia National Technical University

FORMING THE MODEL OF FINANCIAL PROVIDING FOR INVESTMENT TO AGRICULTURAL MACHINE-ENGINEERING ENTERPRISES

The main factors influencing to forming of financial providing of investments are analysed. An econometric model that reflects the dependence of the provision of investment resources from organizational factors (as a result - profitability of the enterprise), institutional factors (inflation rate) and financial factors (NBU discount rate) is developed. The factors influencing the volume of bank lending are investigated. Structural and logical model of financial providing of investment of enterprises of agricultural machine-building enterprises is formed. Dependence between the volume of bank lending and the profitability of enterprises, between the volumes of bank lending and the level of inflation was revealed. The essence and advantages of the suggested model of financial support are explained. The real conditions of quick return of credit resources are revealed. The algorithm of the enterprise's activity in case of changing the main factors of influence on the financial providing of the enterprise's investment is developed.

Key words: financial providing, investment, profitability, inflation, discount rate.

Постановка проблеми та її зв'язок із важливими науковими та практичними завданнями.

Складні економічні та політичні події останніх років не оминули галузь сільськогосподарського машинобудування. Змінились не тільки умови господарювання підприємств, але й зменшилась їх кількість – найменш конкурентоздатні підприємства не змогли опиратись впливу чинників кризових явищ і змушені були припинити свою діяльність, проте подібна динаміка суттєво обмежує виробничий потенціал України і потребує зміни за рахунок активного інвестування малоєфективних підприємств. Втім головною проблемою інвестиційної діяльності є відсутність відповідних фінансових джерел її забезпечення, десинхронізація інвестиційних потреб і притоку фінансових ресурсів у часі й у просторі. Окрім цього, важливе значення мають проблеми недостатності та несвоєчасності фінансового забезпечення інвестиційної діяльності.

Аналіз останніх публікацій по проблемі. Проблеми дослідження фінансового забезпечення інвестування досить широко дискутуються у вітчизняній науковій літературі, зокрема у працях Г. Т. Пальчевич, Т. В. Якимчук, О. Д. Вовчак, Н. М. Заярної, В. М. Коцупей, О. В. Макарець, В. С. Вороткіна, Т. О. Ковальчук, В. П. Кудряшова, П. С. Рогожина, В. Г. Федоренко та інших науковців. Однак, за всієї значущості проведених наукових досліджень, актуальність обраної теми обумовлена відсутністю та недоступністю механізмів та моделей фінансового забезпечення інвестування, що могли б бути фінансово доступними для низькорентабельних підприємств, зокрема сільськогосподарського машинобудування.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. На сьогодні невирішеними залишаються проблеми щодо сукупного впливу макроекономічних факторів на можливості фінансового забезпечення інвестування підприємств.

Формулювання цілей дослідження. Метою статті є розробка і обґрунтування структурно-логічної моделі фінансового забезпечення інвестування підприємств сільськогосподарського машинобудування.

Виклад основного матеріалу дослідження. Кризові явища та активні інтеграційні процеси в Україні протягом останніх років дозволили одним підприємствам активно розвиватися і виходити на нові ринки, проте інша частина підприємств зіткнулася із поставками на ринок закордонної продукції, що суттєво переважала як за якісними показниками, так і за ціною була дешевшою. Змінились конкурентні умови господарювання підприємств сільськогосподарського машинобудування та зменшилась їх кількість. Такі тенденції окреслені у багатьох наукових працях [1, с. 238–242; 2, с. 123–127], що підтверджують

необхідність відновлення або перепрофілювання роботи збиткових та деградуючих підприємств. В умовах діяльності, що склались сьогодні, підприємства прагнуть зберегти свої позиції на ринку та досягти стабільної ефективності господарювання, що можна досягти налагодженням активного інвестування підприємств. Попередні дослідження показали, що для забезпечення такого завдання необхідне цілеспрямоване та систематичне здійснення інвестицій.

Попри усвідомлення вченими та представниками ділових кіл нагальних проблем та вирішальної ролі інвестицій у їх розв'язанні, сучасні темпи інвестиційної діяльності досліджуваних підприємств залишаються недостатньо високими. Однією з найвагоміших причин такого стану є відсутність доступних для підприємств таких механізмів фінансового забезпечення інвестування як бюджетного фінансування, використання лізингу, державні замовлення, інститути спільного інвестування, страхові компанії та ін. З огляду на такі обставини розвитку українських підприємств, і зокрема сільськогосподарського машинобудування вважаємо за доцільне розробити систему фінансового забезпечення, що була необхідною, як для власника ресурсів, так і для підприємства-реципієнта. Відтак, вважаємо, що доцільною є оптимізація саме кредитного фінансування і формування умов його доступності для підприємств, що здійснюють виробничу діяльність у досліджуваній сфері сільськогосподарського машинобудування, важливість якої аргументується у багатьох наукових працях [3, с. 45-46; 4; с. 32-37; 5, с. 36].

Необхідність забезпечення такого інструменту фінансування зумовлена не тільки специфікою галузі кредитування, а й рядом особливостей, які притаманні підприємствам сільського господарства, що потенційно можуть розвинути попит на продукцію підприємств сільськогосподарського машинобудування. Проблема полягає у тому, що кредитне фінансове забезпечення, з одного боку, не може бути здійсненим через нездатність підприємств задовольнити вимоги банків, а з іншого боку, банки не бажають кредитувати підприємства за нижчими відсотками. З огляду на ці обставини, пропонується розробити структурно-логічну модель фінансового забезпечення інвестування, що повинна поєднати інтереси обох сторін на короткотерміновій основі. Основною перевагою структурно-логічної моделі фінансового забезпечення інвестування є її пробний характер. Варто зауважити, що такий підхід не буде позитивно сприйнятий жодною зі сторін, проте відсутність іншого виходу дасть поштовх до прийняття його заходів.

Потреба підприємств у розвитку за рахунок додаткових фінансових засобів не може бути забезпечена, зважаючи на умови банків, оскільки навіть теоретично рентабельність більшої кількості підприємств не може забезпечити покриття відсотків за кредитом. Винятком є лише галузь сільського господарства, розвиток якої може стати єдиним раціональним шляхом відновлення попиту на продукції сільськогосподарського машинобудування.

Провівши ґрунтовне дослідження роботи підприємств сільськогосподарського машинобудування та виявивши його перспективи розвитку щодо виробництва недорогої техніки, вважаємо за доцільне розробити структурно-логічну модель фінансового забезпечення. Сутність пропонованої структурно-логічної моделі інвестування полягає у зниженні відсотків за користування кредитом до прийнятних для підприємства. Вочевидь установ, бажаючих надати таке фінансування буде небагато, проте зважаючи на кризу неплатежів за кредитами, бажаючі компенсувати збитки, ряд банків прийме такі умови.

Зрозуміло, що здешевити кредитування не вдасться, але можна забезпечити умови його доступності для підприємств і способу виживання для банків у якості нової структурно-логічної моделі фінансового забезпечення інвестування підприємств сільськогосподарського машинобудування (рис. 1).

Аргументами на користь такого забезпечення є:

1. Залучені кошти можуть бути швидко повернені – до 1 року, оскільки продукція, що виготовлена за його рахунок, може бути придбана після збору і реалізації урожаю.

2. Гарантія повернення може бути забезпечена за рахунок наявних оборотних засобів, які у якості забезпечення не розглядаються банками. Саме ця складова активів є найбільшою в структурі балансу, демонструє найбільші обсяги приросту, чим забезпечує ліквідність активів. Орієнтація банків на нерухоме майно не може себе виправдати, оскільки у районних центрах, де функціонують підприємства сільськогосподарського машинобудування, не легко реалізувати нерухоме майно, яке в якості застави має покрити кредит.

3. Основною перевагою такого забезпечення є його пробний характер, підприємство, використовуючи такий механізм, робить перший крок на шляху розвитку і спостерігає за реакцією ринку, якщо виготовлена продукція (послуги) знайде свого споживача, то можна розвивати бізнес, якщо ні – доведеться здійснювати новий пошук.

Сутність запропонованого механізму фінансування полягає у виявленні та забезпеченні умов доступності отримання кредитних ресурсів для інвестування підприємств сільськогосподарського машинобудування із одночасною реалізацією інтересів учасників (підприємства і банку). Загалом слід відзначити, що розвиток цього механізму буде можливий виключно у сільськогосподарському машинобудуванні із галузі, що забезпечує виробничими фондами єдиний прибутковий напрям – сільське господарство, основною перевагою якого є швидкий виробничий цикл.



Рис. 1. Структурно-логічна модель фінансового забезпечення інвестування підприємств сільськогосподарського машинобудування

Для реалізації окреслених положення вважаємо за необхідне розробити модель прогнозування фінансового забезпечення інвестування. З цією метою попередньо здійснили детальне аналізування існуючих напрацювань з окресленої проблематики. Відтак, «...В. Я. Вовк та К. Б. Латунова, яких підтримуємо, у своїх розробках виділяли фактори впливу на кредитний портфель банку (внутрішні (депозити, інвестиційний портфель, процентні ставки за кредитами) та зовнішні (облікова ставка, обсяг ВВП, інфляція, доходи населення)). Водночас, А. О. Калашніков при дослідженні інвестиційного забезпечення підприємств в якості ключового показника виділяє рівень рентабельності. В той же час при розгляді факторів формування інвестиційного забезпечення І. М. Манаєнко серед економічних факторів розглядає податкову систему, ступінь державного регулювання, темпи економічного розвитку держави, ємність локального чи світового ринку та можливість його розширення для виробництва чи збуту нової продукції, конвертованість національної валюти, рівень розвитку провідних інститутів ринкової економіки [2, с. 179]». Втім, формалізовано представити усі зазначені фактори є проблематичним, а для адекватного

відображення стану інвестування доцільно обрати такі, що могли б максимально точно інтерпретувати наявні обставини і вказати на необхідні заходи щодо модифікації діяльності підприємства за умов зміни невідконтрольних факторів.

Отже, з огляду на окреслені вимоги було розроблено економетричну модель, яка відображає залежність забезпечення інвестиційними ресурсами від організаційних (як результат – рентабельність діяльності підприємства), інституційних (рівень інфляції) та фінансових (облікова ставка НБУ) факторів впливу на інвестування.

Доцільно зазначити, що ключовим фактором активізації банківського кредитування інвестування є розмір облікової ставки Національного банку України. Перш за все варто відзначити, що встановлення облікової ставки не є прозорим, оскільки «залежить від тенденцій економічного розвитку країни, макроекономічних і бюджетних процесів, стану грошово-кредитного ринку», що не розкриває конкретний механізм та факторів впливу і може допускати розрахунки, що неадекватно відображають ситуацію. Отже, необхідним є утвердження чіткого механізму її розрахунку.

Дослідження динаміки облікової ставки НБУ засвідчує її коливання за період 2007-2016 років із найнижчим значенням у 2013 р. та найвищим у 2015 р. Такі різкі зміни відповідно позначилися на середньозваженій ставці за всіма інструментами, більше того відбулося не лише потрійне збільшення облікової ставки НБУ, а збільшилася також різниця між обліковою ставкою НБУ та середньозваженою ставкою, якщо у 2013 р. вона становила 0,65%, то у 2015 р. складала 3,22%. Такі негативні коливання негативно позначаються на обсягах банківського кредитування підприємств сільськогосподарського машинобудування, яке знаходиться на досить низькому рівні. Подібна ситуація яскраво проявилася під час економічної кризи 2008-2009 років, коли відбулося підвищення облікової ставки НБУ та зросла кількість нерентабельних підприємств. Відповідно отримання кредитів було доступним лише для рентабельних, таким чином можна припустити про подібні результати діяльності у 2017 та наступних роках.

Визначення обсягу банківського кредитування підприємств сільськогосподарського машинобудування проведемо з використанням математичного моделювання. За допомогою цього методу можна глибше проаналізувати вплив сукупності факторів, що впливають на обсяг кредитування. Для цього було складено математичну модель у вигляді багатфакторного лінійного рівняння регресії:

$$y = a_0 + a_1 x_1 + a_2 x_2 + a_3 x_3, \quad (1)$$

де y – обсяг банківських кредитів, тис. грн.;

x_1, x_2, x_3 – значення факторів (параметрів), від яких залежить обсяг банківського кредитування;

a_1, a_2, a_3 – коефіцієнти до відповідних значень.

Такого виду модель має назву множинної лінійної регресії. Для зручності сформуємо таблиці початкових параметрів (табл. 1, табл. 2).

Таблиця 1

Динаміка факторів впливу на обсяги банківського кредитування

Фактори	Рік									
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Середньозважена ставка за всіма інструментами, % (x_1)	10,10	15,30	16,70	11,62	12,39	8,13	7,15	15,57	25,22	17,36
Рівень інфляції, % (x_2)	116,6	122,3	112,3	109,1	104,6	99,8	100,5	124,9	143,3	112,4

Для побудови моделей використаємо пакет прикладних програм EXCEL.

Відповідно до отриманих значень лінійного коефіцієнта кореляції (табл. 3), який знаходиться у межах 0,49...0,90, виявили достатньо тісний сукупний взаємозв'язок між факторами (x_1, x_2, x_3) і результативним показником (y). Допустима межа для такого взаємозв'язку більше 0,7 ($R \geq 0,7$). Відзначимо, що в усіх досліджуваних підприємств спостерігається щільний зв'язок між оцінюваними факторами. Відповідно вплив інших факторів не є достатньо визначальним для підприємств.

З огляду на значення коефіцієнта детермінації можемо зробити висновок про неоднакову залежність (0,24...0,82) обсягів банківського кредитування від облікової ставки, рівня інфляції та рентабельності діяльності. Зокрема встановлено, що зазначені фактори найбільш значущі для ПАТ «Вінницький завод «Будмаш»», ПрАТ «Гайсинське районне підприємство «Сільгосптехніка» та АТ «Вінницьке спеціалізоване підприємство «Ремтехсільмаш»», тобто підприємств, що володіють невисокою ефективністю. Поряд з тим, для отримання банківського кредитування високоефективними підприємствами ПрАТ «Вінницький дослідний завод», ПрАТ «Барський машинобудівний завод» та ПАТ «Брацлав» важливе значення мають також інші параметри.

Таким чином, можна стверджувати, що побудовані рівняння логічно адекватні, тобто з точки зору економічної теорії відповідають обґрунтованим взаємозв'язкам між досліджуваними показниками.

Таблиця 2

Рентабельність діяльності підприємств (x_3)

Підприємство	Рік										Середнє значення
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	
ПАТ «Хмельниксільмаш»	4,9	-	-34,8	-	105,7	-12,8	-85,2	-21,7	-13,0	-552,1	-76,1
ПрАТ «Вінницький дослідний завод»	1102,6	98,0	1,0	-	6,5	24,0	27,2	17,5	19,4	15,1	145,7
ПАТ «Калинівський ремонтно-механічний завод»	100,5	-20,1	-66,2	-115,7	-24,8	-11,56	-31,3	-15,0	-	-	-26,3
ПрАТ "Вороновицьке спеціалізоване підприємство "Агромаш"	-230,9	-280,0	-1860,0	-	-1955,8	-2600,0	0,0	-1681,8	0,0	-1923,7	-1170,2
ПрАТ «Ладжинський ремонтно-механічний завод»	-14,8	-18,5	5,9	-10,1	-5,3	-15,2	-30,7	0,1	22,1	33,0	-33,5
ПАТ «Барський машинобудівний завод»	2,5	2,5	1,1	-	1,8	102,4	0,9	2,7	5,7	4,5	13,8
ПрАТ «Вінницький завод «Будмаш»»	-8,1	0,4	88,1	-	89,4	-32,4	-7,0	-136,6	-18,4	-0,8	-2,8
ПАТ «Брацлав»	0,7	5,8	2,3	-	0,7	2,9	-	-	-	-	2,5
ПрАТ "Гайсинське районне підприємство "Сільгосптехніка"	-35,2	-93,5	13,2	-	-43,3	-30,5	-	-	-	-	-94,7
ПАТ «Немирівське районне підприємство «Агромаш»»	-127,1	-193,6	-7,3	-0,2	-8,9	-57,7	-39,2	-35,4	-71,2	-50,5	-59,1
ПрАТ «Агромашкомплект»	-0,3	-34,8	-16,5	-7,8	-25,9	-0,5	-116,5	-6,5	-11,3	-20,7	-24,1
ПрАТ «Жмеринське районне підприємство «Агромаш»»	17,5	8,0	8,9	16,2	-1,0	39,2	-	-	-	-	17,8
ПрАТ «Козятинське районне підприємство «Агромаш»»	-11,5	-19,0	-	-	-2,7	-3,8	-15,2	-5,8	0,0	-3,5	-7,7
ПАТ «Вінницьке спеціалізоване підприємство «Ремтехсільмаш»»	-0,8	-8,6	43,1	3,5	2,0	20,4	26,5	11,8	13,2	4,2	11,5

Таблиця 3

Сукупність математичних моделей впливу облікової ставки НБУ, інфляції та рентабельності діяльності на обсяги банківського кредитування підприємств сільськогосподарського машинобудування

Підприємство	Модель	Множинний лінійний коефіцієнт кореляції	Коефіцієнт детермінації
ПАТ «Хмельниксільмаш»	$y=16983,08+321,85x_1+153,96x_2+32,58x_3$	0,77	0,59
ПрАТ «Вінницький дослідний завод»	$y=33664,29+922,59x_1-377,61x_2+4,43x_3$	0,66	0,43
ПрАТ «Калинівський ремонтно-механічний завод»	$y=23210,32+982x_1-289,96x_2-10,07x_3$	0,74	0,54
ПрАТ "Вороновицьке спеціалізоване підприємство "Агромаш"	$y=24987,81+548,85x_1-248,75x_2+0,41x_3$	0,51	0,25
ПрАТ «Ладжинський ремонтно-механічний завод»	$y=21335,7+735,27x_1-247,12x_2-71,18x_3$	0,52	0,26
ПрАТ «Барський машинобудівний завод»	$y=21215,69+427,8x_1-203,7x_2+17,88x_3$	0,49	0,24
ПрАТ «Вінницький завод «Будмаш»»	$y=24482,83+457,39x_1-235,02x_2-22,42x_3$	0,55	0,30
ПАТ «Брацлав»	$y=16160,33+988,66x_1-322x_2+438,20x_3$	0,79	0,62
ПрАТ "Гайсинське районне підприємство "Сільгосптехніка"	$y=30998,23+1164x_1-385,95x_2-44,16x_3$	0,90	0,82
ПАТ «Немирівське районне підприємство «Агромаш»»	$y=33869,93+824,13x_1-374,94x_2-24,34x_3$	0,66	0,43
ПрАТ «Агромашкомплект»	$y=23895,72+451,8x_1-225,93x_2+25,32x_3$	0,58	0,34
ПрАТ «Жмеринське районне підприємство «Агромаш»»	$y=24740,11+1043,15x_1-307,54x_2+7,42x_3$	0,73	0,53
ПрАТ «Козятинське районне підприємство «Агромаш»»	$y=25067,09+656,22x_1-270,85x_2-92,15x_3$	0,52	0,27
ПАТ «Вінницьке спеціалізоване підприємство «Ремтехсільмаш»»	$y=38779,81+913,61x_1-401,4x_2-131,41x_3$	0,81	0,65

Аналізуючи отримані коефіцієнти, можна зробити висновок, що найбільшим впливом на обсяги банківського кредитування є параметр x_1 , найменшим – параметр x_3 . Оскільки коефіцієнти рівняння вказують на ступінь впливу відповідного фактора на результативний показник, можемо відзначити, що

найбільш істотний вплив на обсяги банківського кредитування має облікова ставка, її значимість коливається від 321 тис. грн до 1164 тис. грн. Взагалі треба відмітити той факт, що параметр x_2 (рівень інфляції) відрізняється не дуже значною мірою, що вказує на однакову міру впливу фактору на усі досліджувані підприємства. Параметр x_3 (рентабельність діяльності) позитивно впливає на обсяги кредитування лише у випадку рентабельної діяльності, якщо підприємство є збитковим, то параметр набуває від'ємного значення, що негативно впливає на можливості отримати кредитні ресурси.

Економетрична інтерпретація параметру x_1 – показує як впливає зміна облікової ставки на обсяги банківського кредитування, тобто при збільшенні облікової ставки на 1% банківське кредитування зросте у рамках від 321 тис. грн на ПАТ «Хмільниксільмаш» до 1164,0 тис. грн на ПрАТ "Гайсинське районне підприємство "Сільгосптехніка"; x_2 – показує як впливає зміна інфляції на банківське кредитування, тобто при збільшенні інфляції на 1% обсяги банківського кредитування можуть скоротитися до рівня у 385,95 тис. грн, як це характерно для ПрАТ "Гайсинське районне підприємство "Сільгосптехніка"; x_3 – показує як впливає зміна рентабельності діяльності підприємства на обсяги банківського кредитування, тобто при збільшенні рентабельності на 1% банківське кредитування може зрости до 438,20 тис. грн на ПАТ «Брацлав» та одночасно скоротитися до 131,41 тис. грн на ПАТ «Вінницьке спеціалізоване підприємство «Ремтехсільмаш»». При нульовому значенні факторних ознак обсяги потенційного банківського кредитування для підприємств особливо не відрізнятимуться, проте її обсяги не дозволятимуть їх використати в достатній мірі для інвестиційних цілей.

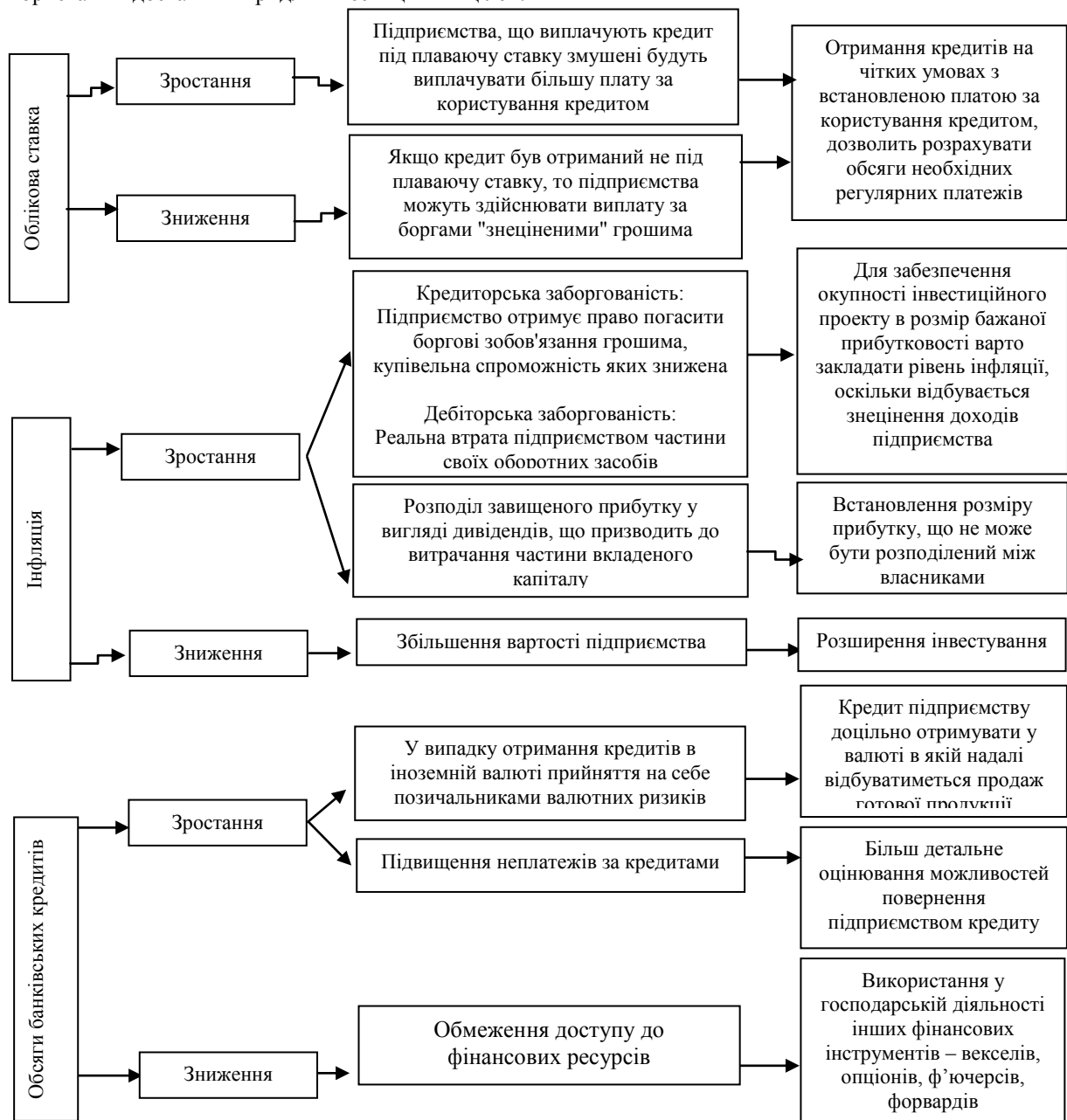


Рис. 2. Алгоритм дій підприємства у разі зміни основних факторів фінансового забезпечення інвестування підприємства

Сукупність отриманих лінійних рівнянь свідчить про наявність певних залежностей між обсягами банківського кредитування та рентабельністю підприємств, між обсягами банківського кредитування і рівнем інфляції. Зокрема було виявлено, що:

1. Зростання рівня рентабельності (x_3), приводить до збільшення його ваги впливу на обсяги наданих кредитів, тобто зростання рентабельності призводить до зростання інвестиційної привабливості. Негативна рентабельність зменшує обсяги доступних банківських кредитів.

2. Що стосується обсягів інфляції (x_2), то зростання рентабельності підприємства призводить до зменшення негативного впливу інфляції на це підприємства.

3. Рівень облікової ставки (x_1) хоча і коливається у різних підприємств, проте не спостерігається тісного взаємозв'язку між ним та обсягами банківського кредитування.

4. Рівень облікової ставки (x_1) порівняно в меншій ступені впливає на діяльність активних підприємств.

5. Що стосується обсягів інфляції (x_2), то активні підприємства є менш залежними від обсягів інфляції, оскільки підприємства, що здають приміщення в оренду, прив'язані до певного рівня оплати на визначений термін. Виробничі підприємства інфляцію компенсують підвищенням ціни.

Сукупність виявлених закономірностей у зовнішніх факторах впливу на фінансове забезпечення інвестування свідчить про необхідність їх врахування та своєчасної реакції на них з метою мінімізації негативного впливу на інвестування підприємств (рис. 2).

Сукупність зазначених заходів розкриває алгоритм поведінки підприємства, що здійснює інвестування за умов коливання трьох основних факторів впливу на інвестування підприємств в розрізі їх зростання та спадання, що може стимулювати та активізувати фінансове забезпечення підприємств.

Узагальнення розроблених та обґрунтованих положень (рис. 3) дозволило систематизувати сукупність прикладних засад розвитку процесів забезпечення інвестування підприємств сільськогосподарського машинобудування та вимог до їх діяльності як об'єктів інвестування.

Запропоновані наукові положення та практичні рекомендації щодо оцінювання, формування та розвитку процесів забезпечення інвестування підприємств сільськогосподарського машинобудування спрямовані на активізацію інвестування та відродження інвестиційного потенціалу функціонування підприємств сільськогосподарського машинобудування.

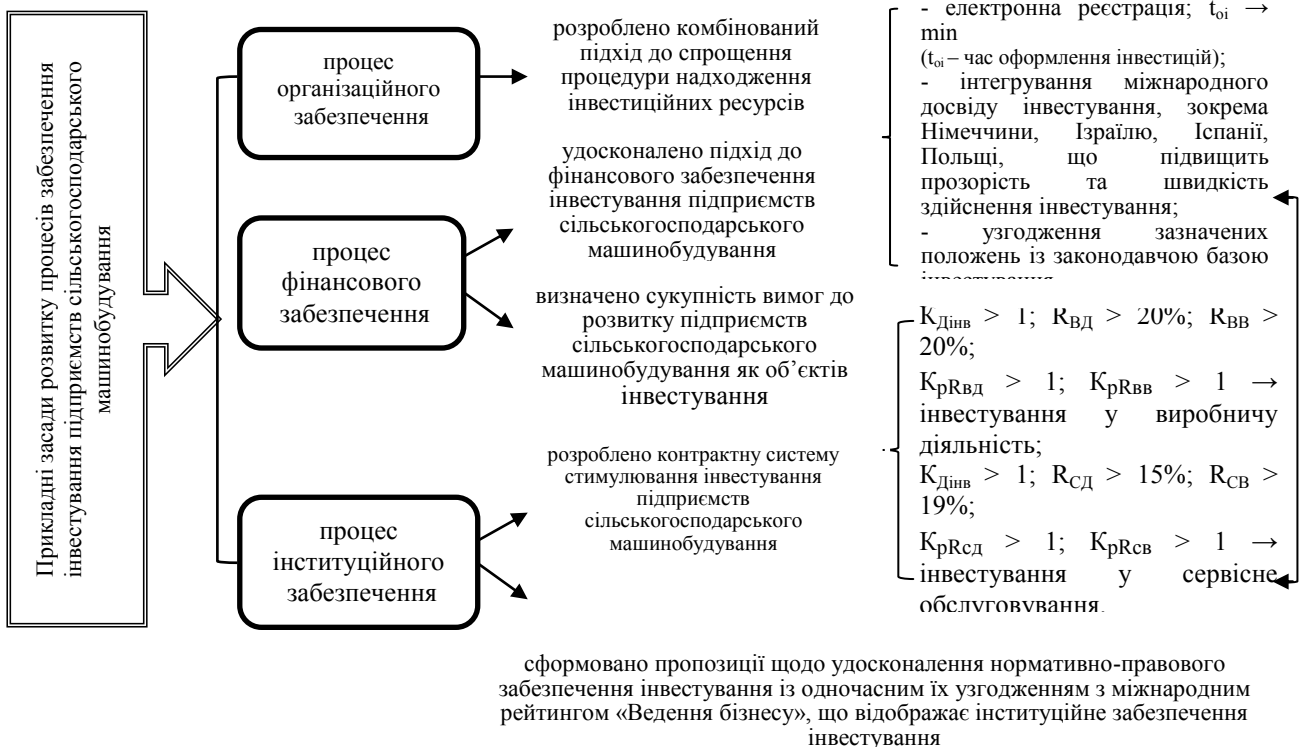


Рис. 3. Сукупність розроблених прикладних заходів щодо розвитку процесів забезпечення інвестування підприємств сільськогосподарського машинобудування

Висновки та перспективи подальших досліджень. Ґрунтовне дослідження роботи підприємств сільськогосподарського машинобудування засвідчило необхідність розробки структурно-логічної моделі фінансового забезпечення інвестування підприємств. Аргументовано, що найбільш доступним способом її втілення є використання механізму банківського кредитування. Сутність запропонованої структурно-

логічної моделі полягає у зниженні відсотків за користування кредитом до прийнятної для підприємства. Побудовано структурно-логічні моделі фінансового забезпечення інвестування підприємств і виявлено, що значний вплив на банківське кредитування чинить облікова ставка НБУ, рівень інфляції та рентабельність діяльності підприємства. З огляду на ретроспективний огляд діяльності підприємств сільськогосподарського машинобудування було виявлено ряд залежностей, що впливають на активність інвестування і запропоновано алгоритм дій підприємства у разі зміни основних факторів впливу на фінансове забезпечення інвестування підприємств.

Перспективи подальших досліджень у даному напрямі полягають у формуванні дієвих механізмів швидкої реакції підприємств на коливання в державі фінансових аспектів інвестування.

Література

1. Карачина Н. П. Економічна поведінка машинобудівних підприємств: теорія, методологія, практика управління : монографія / Н. П. Карачина. – Вінниця : Книга-Вега, 2010. – 416 с.
2. Вітюк А. В. Розвиток процесів забезпечення інвестування підприємств сільськогосподарського машинобудування : дис. ... канд. екон. наук : 08.00.04 / Вітюк Анна Валеріївна / Національний Університет «Львівська політехніка». – Л., 2017. – 303 с.
3. Vitiuk A. Ranking grouping of agricultural machine engineering enterprises in Vinnytsia region / N. Karachyna, A. Vitiuk // Econtechmod. An International Quarterly Journal on Economics in Technology, New Technologies and Modelling Processes. – Lublin-Rzeszow, 2017. – Vol. 1, No 1. – P. 45-46.
4. Мороз О. В. Economic behavior of machine-building enterprises: analytic and managerial aspects [Електронний ресурс] / О.В. Мороз, Н. П. Карачина, Л. С. Філатова // Econtechmod. – Lublin-Lviv-Cracow. – 2012. – № 3. – P. 32–37. – Режим доступу : <http://yadda.icm.edu.pl/yadda/element/bwmeta1.element.baztech-ed9dc641-7a48-4b11-99d0-35aa6efc9686/c/Moroz.pdf>
5. Карачина Н. П. Формування передумов інвестиційного розвитку галузі сільськогосподарського машинобудування / Н.П. Карачина, А.В. Вітюк // Економіка та держава. – 2015. – № 2. – С. 35–38.

References

1. Karachyna N. P. Ekonomichna povedinka mashynobudivnykh pidpriemstv: teoriia, metodolohiia, praktyka upravlinnia : monohrafiia / N. P. Karachyna. – Vinnytsia : Knyha-Veha, 2010. – 416 s.
2. Vitiuk A. V. Rozvytok protsesiv zabezpechennia investuvannia pidpriemstv silskohospodarskoho mashynobuduvannia : dys. ... kand. ekon. nauk : 08.00.04 / Vitiuk Anna Valeriivna / Natsionalnyi Universytet «Lvivska politekhnika». – L., 2017. – 303 s.
3. Vitiuk A. Ranking grouping of agricultural machine engineering enterprises in Vinnytsia region / N. Karachyna, A. Vitiuk // Econtechmod. An International Quarterly Journal on Economics in Technology, New Technologies and Modelling Processes. – Lublin-Rzeszow, 2017. – Vol. 1, No 1. – P. 45-46.
4. Moroz O. V. Economic behavior of machine-building enterprises: analytic and managerial aspects [Elektronnyi resurs] / O.V. Moroz, N. P. Karachyna, L. S. Filatova // Econtechmod. – Lublin-Lviv-Cracow. – 2012. – № 3. – P. 32–37. – Rezhym dostupu : <http://yadda.icm.edu.pl/yadda/element/bwmeta1.element.baztech-ed9dc641-7a48-4b11-99d0-35aa6efc9686/c/Moroz.pdf>
5. Karachyna N. P. Formuvannia peredumov investytsiinoho rozvytku haluzi silskohospodarskoho mashynobuduvannia / N.P. Karachyna, A.V. Vitiuk // Ekonomika ta derzhava. – 2015. – № 2. – S. 35–38.

Рецензія / Peer review 02.11.2018 Надрукована / Printed: 11.12.2018
Рецензент: д. е. н., проф. Войнаренко М. П.